

Střední škola prof. Zdeňka Matějčka
Ostrava-Poruba, příspěvková organizace
17. listopadu 1123/70, 708 00 Ostrava-Poruba

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Školní rok: 2024/2025

Zpracovali:

Mgr. Linda Fromeliusová

Mgr. Mohamed Abdelhadi

Mgr. Lenka Chovancová

Mgr. Daniel Pšenica

Schválila:

Mgr. Ivana Jírů, ředitelka školy

V Ostravě dne

Obsah

1	PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY A JEHO CÍLE	3
2	SOUČASNĚ PLATNÁ LEGISLATIVA, ZE KTERÉ VYCHÁZÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY	4
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
4	SPOLUPRÁCE ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE	6
4.1	Školské poradenské pracoviště	6
4.2	Spolupráce s ostatními odborníky	8
5	METODY PRÁCE.....	8
5.1	Aktivity pro žáky	8
5.2	Preventivní aktivity v rámci výuky.....	9
5.2.1	Témata preventivních aktivit.....	9
5.2.2	Témata rizikového chování v rámci třídnických hodin	10
5.2.3	Metodické materiály do výuky a třídnických hodin	11
5.2.4	Jednorázové akce - nespecifická prevence	12
5.2.5	Kroužky	12
5.3	Aktivity pro pedagogy	12
5.4	Aktivity pro rodiče	13
6	RIZIKOVÉ OBLASTI VE ŠKOLE.....	13
7	PLÁN EVALUACE	13
8	ZÁVĚR	13
9	PŘÍLOHA č. 1 - Návrh na akce pořádané v rámci prevence rizikového chování žáků ve školním roce 2024/2025.....	15

1 PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY A JEHO CÍLE

Preventivní program školy je součástí školního vzdělávacího programu. Prioritně se zaměřuje na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling,
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování.

Cílem Preventivního programu školy (PPŠ) je efektivně formovat osobnost žáka tak, aby se v dané problematice orientoval, kriticky o ní přemýšlel a přijal za své hodnoty a postoje, které jej učiní plnohodnotným členem společnosti. K naplnění zmíněných cílů byla situace stran rizikového chování mapována následujícími způsoby:

- výsledky dotazníkových šetření – webové stránky školy,
- krizový plán školy – viz webové stránky školy, server učitele,
- Program proti šikanování – viz webové stránky školy, server učitele, Školní preventivní strategie na období 2019 – 2027, server učitele, Program poradenských služeb,
- vlastní hodnocení školy,
- SWOT analýza rizikového chování žáků,
- opatření k předčasným odchodům žáků ze školy (sledování a vyhodnocování předčasných odchodů žáků I. ročníků ve spolupráci s třídními učiteli, sledování sociálního klimatu tříd, individuální pohovory se žáky, zřízení schránky důvěry, nastavení jasných pravidel ve Školním řádu a jejich důsledná kontrola, možnost žáků i zákonných zástupců obrátit se o pomoc a radu na členy ŠPP),

- výsledky online dotazníkového šetření pro žáky „Identifikace rizikových oblastí,
- u dospívajících „Škola a šikana“, „Klima třídy“ – server učitele.

2 SOUČASNĚ PLATNÁ LEGISLATIVA, ZE KTERÉ VYCHÁZÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně všech příloh,
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. - 21149/2016,
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027,
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027,
- Metodické doporučení MŠMT pro práci s individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků,
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99-22,
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j. 11 691/2004-24,
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24,
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37 014/2005,
- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Krizový plán školy v oblasti rizikového chování žáků,
- Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ŠKOLA: Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba, příspěvková organizace,
17. listopadu 1123/70

Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Ivana Jírů
Telefon a e-mail na ředitele	596909301, skolspec@skolspec.cz
Jméno školního metodika prevence (garanti program)	Mgr. Linda Fromeliusová, Mgr. Mohamed Abdelhadi, Mgr. Lenka Chovancová, Mgr. Daniel Pšenica
Telefon, e-mail	596909260, linda.fromeliusova@skolspec.cz 596 909 221 mohamed.abdelhadi@skolspec.cz 596 909 323 lenka.chovancova@skolspec.cz 596 909 323 daniel.psenica@skolspec.cz

Charakteristika školy: Naše škola vzdělává žáky zdravé i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v plném rozsahu. K nim patří žáci se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním (žáci ze znevýhodněného sociokulturního prostředí). Střední škola jako právnická osoba sdružuje střední školu, domov mládeže a školní jídelnu. Areál školy je umístěn na okraji města s dobrou dostupností hromadné dopravy. Je komplexem plně bezbariérových objektů a zařízení s vybavením pro teoretické a praktické vzdělávání, odborný výcvik a výchovu mimo vyučování, kterou tvoří domov mládeže a sportovní areál.

Ke sportovnímu areálu patří dvě tělocvičny, posilovna, plavecký bazén a venkovní areál. Součástí školy jsou i dvě odloučená pracoviště, ve kterých je realizován odborný výcvik žáků. V oblasti sociálního znevýhodnění věnuje škola pozornost rozšíření nabídky oborů středního vzdělání a středního vzdělání s maturitní zkouškou také pro příslušníky etnických a národnostních menšin v denní i dálkové formě vzdělávání, což patří mezi priority Moravskoslezského kraje v oblasti vzdělávání. Ve škole působí Školské poradenské pracoviště pro potřeby žáků, rodičů i pedagogů.

Seznámení ředitelky školy a pedagogických pracovníků s Preventivním programem školy a zapojení do jeho realizace

Termín	Témata
porada září 2024	Seznámení s obsahem PPŠ na školní rok 2024/2025, Krizovým plánem školy, Programem proti šikanování, materiálem k prevenci a řešení kyberšikany. upozornění na informace a dokumenty k primární prevenci umístěné na webových stránkách školy, server učitele.
průběžně	Nabídka metodických materiálů, odkazů, portálů, videí, kurzů, webinářů a besed pro učitele. Monitorování způsobu spolupráce ve vybraných předmětech. Elektronickou formou, umístění na server učitele. Možnost zapůjčení odborné literatury v kabinetu metodiků prevence, flash disků, informačních a metodických materiálů – umístění na server učitele, informace elektronickou formou. Aktuální informace budou předány písemnou (elektronickou) či ústní formou nebo umístěny na webových stránkách školy, server učitele. Nabídka sociální diagnostiky třídy ve spolupráci se školním psychologem. Nabídka intervence ve třídách podle potřeby TU nebo dané situace. Nabídka stmelovacích programů, adaptačních programů.

4 SPOLUPRÁCE ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE

4.1 Školské poradenské pracoviště

Školní psycholog:

Mgr. Jana Matochová Ph.D.

kabinet č./10

tel. 596 909 213

Výchovný poradce, speciální pedagog:

Mgr. Kateřina Teuerová kabinet č. A/17 tel. 596 909 256

Speciální pedagog:

Mgr. Martina Pravdová kabinet č. A/3 tel. 596 909 214

Výchovný poradce:

Ing. Karla Puffová kabinet A/14 tel. 596 909 264

Vedoucí metodik prevence, výchovný poradce

Mgr. Linda Fromeliusová kabinet A/16 tel. 596 909 260

Metodik prevence pro kybernetickou bezpečnost

Mgr. Mohamed Abdelhadi kabinet E/9 tel. 596 909 221

Metodici prevence rizikového chování

Mgr. Lenka Chovancová kabinet A/12 tel. 596 909 323

Mgr. Daniel Pšenica kabinet A/12 tel. 596 909 323

Spolupráce se školským poradenským pracovištěm

- v rámci dohodnutých termínů,
- pravidelné schůzky ŠPP s ředitelem školy,
- seznamovací dopoledne pro žáky I. ročníků, adaptační programy, adaptační pobytové programy,
- řešení aktuálních problémových situací podle potřeby,
- spolupráce při diagnostice sociálního klimatu třídy,
- skupinová práce se třídou podle potřeby – intervence, stmelovací programy,
- vytvoření týmu k řešení výskytu šikany a kyberšikany,
- prevence předčasných odchodů žáků I. ročníků – průběžné sledování,
- metodická podpora při tvorbě třídních pravidel,
- metodická podpora pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování.

4.2 Spolupráce s ostatními odborníky

- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD),
- Městská policie Ostrava, Policie ČR,
- Renarkon o.p.s.,
- Krizové centrum pro rodinu a děti Ostrava,
- Menssana,
- E- Duha,
- E – bezpečí,
- Spirála, z. ú Ostrava
- PPP poradna – Mgr. Puterová, Mgr. Chudá, Mgr. Macošek,
- IFMSA,
- Anabell.

5 METODY PRÁCE

Preventivní program je koncipován na 1 školní rok a je obměňován v reakci na aktuální stav věcí stran výskytu rizikového chování.

5.1 Aktivity pro žáky

Výchovné programy	Třída	lektor	datum
Podpora zásad sexuálního a reprodukčního zdraví	IV. ročníky M oborů	Project IFMSA	září 2024
Kybergrooming, sexting, online podvody	I. ročníky M, H oborů	Prožitkový program E - bezpečí	říjen 2024
Sexuální obtěžování, domácí násilí, přesudky	III. ročníky M, H oborů	Prožitkový program "Kámo, bran se !" , Městská policie Ostrava	říjen 2024
Právní vědomí, E - bezpečí	I. ročníky E oborů	Prožitkový program, Městská policie Ostrava	listopad 2024

Rizika elektronické komunikace	I. a II. ročník C obory	Interně, metodik prevence	prosinec 2024
Duševní zdraví	IV. ročník M, H obory	Prožitkový program, Spirála, z. ú. Ostrava	leden 2025
Šikana, kyberšikana	III. ročníky M, H, E oborů	prožitkový program Renarkon o.p.s.	únor 2025
Drogy a já	II. ročníky M, H, E, oborů	prožitkový program Renarkon o.p.s.	únor 2025
Bezpečné sexuální chování	I. ročníky C a E obory	FREYA, IFMSA	březen 2025
Poruchy příjmu potravy	I. ročníky M a H obory	Anabell, prožitkový program	duben 2025
Právní vědomí	I. a III. ročníky E obory	Městská policie Ostrava	duben 2025, květen 2025

Dle potřeby třídních učitelů budou průběžně realizovány např. besedy s odborníky dle výskytu rizikového chování.

5.2 Preventivní aktivity v rámci výuky

Preventivní aktivity probíhají ve všech ročnících v průběhu celého studia ve všech předmětech.

5.2.1 Témata preventivních aktivit

- šikana,
- komunikace, asertivita,
- zdravý životní styl,
- poruchy příjmu potravy,
- duševní hygiena,
- zvládání životních těžkostí,

- sebevýchova, sebereflexe,
- drogová problematika,
- rasová a jiná diskriminace,
- xenofobie a rasismus,
- delikvence, kriminalita mládeže,
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství,
- agresivita,
- ohrožování mravní výchovy mládeže,
- domácí násilí,
- úmluva o právech dítěte,
- kyberšikana, stalking,
- sebepoškozování,
- závislost na politickém a náboženském extremismu,
- onemocnění HIV/AIDS,
- sport a doping,
- životní cíle a žebříček hodnot,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, syndrom CAN.

5.2.2 Témata rizikového chování v rámci třídnických hodin

- závislost na návykových látkách,
- problematika šikany, kyberšikany,
- rizikové sexuální chování, rizikové chování a jeho právní dopady,
- výchova k toleranci, rasová a jiná diskriminace,
- kriminalita mládeže,
- zdravý životní styl,
- komunikace, asertivita, sebereflexe,
- zvládání životních těžkostí, sebepoškozování, sociální dovednosti, prevence suicidálního chování,
- doporučení při ozbrojeném útoku a výhrůžném telefonátu,
- rizika facebooku, závislost na mobilních telefonech,
- posměch ve škole,
- efekt přihlížejícího,
- jak se vyhnout srovnávání žáků,

- jak přistupovat k dítěti v pubertálním vzdoru,
- školský ombudsman – jeho poslání a role,
- šikana učitele,
- obecné metodické postupy uplatňované při vzdělávání žáků s PAS,
- duševní hygiena.

5.2.3 Metodické materiály do výuky a třídnických hodin

- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, č. j. 3262/2024–1,
- Nepanikař – první pomoc při psychických potížích, www.nepanikar.eu,
- Co dělat, když – intervence pedagoga, rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept,
- Projekt „Hele, řekni to!“ – prevence sexuálního zneužívání dětí,
- Projekt - Vzkazy na těle, <https://www.volnocasuj.cz/2024/02>
- Moje tělo je moje – i když jsem ještě dítě, www.mojetelojemoje.cz,
- Prev. – zážitková pedagogika a školení, www.prev.cz,
- P-centrum: On-line videa a manuály týkající se prevence rizikového chování,
- Policie ČR - Kampaň proti zneužívání dětí online vč. videa.
<https://www.policie.cz/clanek/sayno-celoevropska-kampan-proti-internetovemu-sexualnimunatlaku-a-vydirani-deti-rekni-ne.aspx>,
- NÚKIB – Jsem Netvor – online preventivní program k digitálním technologiím,
- Deskové hry Policie ČR – Kterak se obětí nestát, Na policejní služebně, Policejní pohádky hrou,
- Soubor dostupných podpůrných materiálů k prevenci 2021 - <https://1url.cz/9KKqz>,
- Souhrn platformy PP při OPK ÚV ČR pro MŠMT ČR,
- P-centrum Metodika pro třídní učitele – adaptační program,
- Magdaléna o.p.s. - Sborník technik pro třídní učitele,
- ČOSIV – Jak pomoci dítěti, které prožívá akutní trauma, Jak pomoci dítěti, které prošlo traumatem ve škole, Efektivní komunikace, Jak se zachovám, když (36 diskuzních karet pro podporu sociálně-emočního učení).

5.2.4 Jednorázové akce - nespecifická prevence

- MŠ Ostrava a okolí,
- humanitární sbírky (Bílá pastelka, Český den proti rakovině),
- školní turnaje – florbal, badminton, stolní tenis, plavání, boccia,
- okresní sportovní soutěže – plavání, futsal, badminton, šplh, silový čtyřboj,
- kulturní akce (divadlo, koncerty),
- kariérové poradenství,
- integrovaný záchranný systém,
- ADRA, dobrovolnická činnost,
- spolupráce se Studentskou radou.

5.2.5 Kroužky

- florbal vozíčkářů FBC ABAK – Ostrava,
- Boccia ABAK OSTRAVA,
- deskové hry pro žáky Praktické školy,
- šachy,
- sborový zpěv.

5.3 Aktivity pro pedagogy

- vzdělávací semináře pedagogů, kurzy, školení,
- informační materiály, témata besed, informační zdroje,
- mezipředmětová spolupráce,
- vyhodnocení dotazníků, aktuální informace z odborného tisku, novin a internetu,
- nabídka výchovných pořadů dle požadavků pedagogů a aktuální nabídky,
- metodické materiály,
- duševní zdraví, edu.cz.

5.4 Aktivita pro rodiče

- informace pro rodiče – kontakty na pedagogické pracovníky (telefon, e-mail, osobní schůzka),
- informace podávané prostřednictvím konzultačních hodin učitelů,
- informace na třídních schůzkách,
- prokazatelné poučení o dokumentech k primární prevenci,
- schůze Školské rady,
- besedy konané pro rodiče,
- prevence na doma.

6 RIZIKOVÉ OBLASTI VE ŠKOLE

- velký počet žáků a velké prostory školy,
- riziková místa – prostranství před školou, dvůr školy, WC chlapců i dívek na budově E a WC dívek i chlapců u kantýny.

7 PLÁN EVALUACE

Zda bylo dosaženo cílů Preventivního programu školy, budeme zjišťovat pozorováním průběhu celého školního roku. Jednotlivé preventivní aktivity budou po ukončení zhodnocovány žáky i pedagogy.

8 ZÁVĚR

Tento dokument je zveřejněn na www.skolspec.cz , na serveru učitele a ve sborovně na nástěnce (budova E, přízemí). Zaměstnanci a žáci jsou prokazatelně seznámeni

s dokumenty k primární prevenci a třídní učitelé informují o těchto dokumentech zákonné zástupce žáků zápisem do IS Bakalářů. Evaluace probíhá formou on-line výkaznictví www.preventivni-aktivity.cz. Preventivní program může být doplňován dle potřeby na základě dalších poznatků.

9 PŘÍLOHA č. 1 - Návrh na akce pořádané v rámci prevence rizikového chování žáků ve školním roce 2024/2025

Termín	Akce
Září 2024:	Seznamovací programy pro I. ročníky – celkem 19 prvních ročníků. Adaptační pobyty I. ročník PMP, SČ, HT (školní metodik prevence, školní psycholog). Podpora zásad sexuálního a reprodukčního zdraví, SČ 4 (projekt IFMSA).
Říjen 2024:	Preventivní programy pro I. ročníky M, H oborů, téma: kybergrooming, sexting, online podvody, E – bezpečí. Preventivní program pro III. ročníky M, H oborů „Kámo, braň se!“ (Městská policie Ostrava).
Listopad 2024:	Právní vědomí, E – bezpečí pro I. ročníky E – oborů (Městská policie Ostrava).
Prosinec 2024:	Preventivní program pro II. ročníky, E – obory, C obory, téma: Rizika internetu a komunikačních technologií, Mgr. Abdelhadi, E – bezpečí.
Leden 2025:	Prožitkový program pro IV. ročníky M oborů, téma: Duševní zdraví, sebepoškozování, Spirála Ostrava.
Únor 2025:	Preventivní program pro I. ročníky E, C obory, téma: Bezpečné sexuální chování, Freya, IFMSA. Prožitkové programy pro II. ročníky M, H, E oborů, téma: Drogy a já, Renarkon. Prožitkové programy pro III. ročníky M, H, E oborů, téma: Šikana, kybershikana, Renarkon o.p.s.
Březen 2025:	Preventivní program pro I. ročníky E, C obory, téma: Bezpečné sexuální chování, Freya, IFMSA.
Duben 2025:	Preventivní program pro I. ročníky M, H obory, téma: Poruchy příjmu potravy, Anabell Ostrava. Preventivní program (dle potřeby), téma: Právní vědomí pro žáky SŠ, Městská policie Ostrava.
Květen 2025:	Besedy dle aktuální nabídky a potřeby školy.

Červen 2025: Besedy a programy dle aktuální nabídky a potřeb školy.
 Besedy a programy pro rodiče – dle zvoleného tématu.
 Prevence na doma – webové stránky školy.
 Besedy a programy pro pedagogy – aktuální nabídka.

Celoročně Interaktivní výukový program: Drogy trochu jinak.

Celoroční aplikace k prevenci rizikového chování žáků: Křížovky online, aktualizace preventivních aktivit v rámci výuky.

Zařazení vybraných témat primární prevence rizikového chování žáků do třídnických hodin.

Prevence předčasných odchodů žáků I. ročníků – sledování a vyhodnocení.

Sledování a vyhodnocení výskytu rizikového chování žáků.

Pravidla třídy – vypracování a zhodnocení.

Metodická podpora pro třídní učitele: dle nabídky v Preventivním programu školy 2024/2025.

Evaluace probíhá formou on-line výkaznictví <https://www.preventivni-aktivity.cz/index.php>.

V průběhu školního roku může dojít ke změnám ve výše uvedeném plánu.